

Написано от Христо Христов
Петък, 23 Ноември 2018 13:21

Пресният скандал с колата на Националната служба за охрана (НСО), возеща жената на президента Румен Радев – Десислава Радева, с който той подписва брак 5 дни преди да бъде официално номиниран от БСП за кандидат за държавен глава на 17 август 2016 г. (преди това тя е абсолютно неизвестна и работи като пиар на бъдещия мъж във ВВС), не е първият, вероятно няма и да е последният.

Радева, която дължи популярността на мъжа в качеството му на държавен глава, вече няколко пъти беше забърквана в пътни инциденти с автомобила на НСО, който я вози, нарушавайки правилата за движение. Последният път, за да може съпругата на президента да влезе в магазин за рокли в столицата (много медии от самото слагачески я представят като „първа дама“ без в България обаче изобщо да съществува законово такъв статут).

Усещането, което подобни случаи пораждаат в част от обществото, е за системно нарушаване на правила от лица, които току що са се качили в асансьор на властта, за безпардонност и явна самозабрава. Причините за това са две. Първата е манталитетът на лицата, за които днес се грижи НСО, която е пряко подчинена на президента.

И втората е, че в годините след края на комунизма НСО така и не можа да се отърси от тежкото наследство на своя предшественик – Пето управление на Държавна сигурност, известно повече като Управление за безопасност и охрана (УБО), което комунистическата върхушка превръща в своя преторианска гвардия за абсолютно всички прищевки, щукнали на комунистическите ръководители.

Сайтът **desebg.com** припомня какво представлява УБО по времето на тоталитарния

Написано от Христо Христов
Петък, 23 Ноември 2018 13:21

комунистически режим. В **част 1** е от поредицата се разказва как комунистическите функционери създават една от най-раздутите структури в Държавна сигурност, която трябва да ги пази от „народната любов“, да ги храни, вози, да им осигурява дефицитни стоки и лекарства от „гнилия“ Запад и на практика да се грижи за тях 24 часа в денонощието. Текстът е от книгата [„Тодор Живков. Биография”](#) на разследващия журналист Христо Христов.

УБО – държава в държавата

„Докато аз бях генерален секретар и председател на Държавния съвет УБО и МВР не са се преустройвали. УБО беше цяла империя. Те бяха държава в държавата.“ Думите са на бившия генерален секретар на БКП Тодор Живков, казани пред прокуратурата при първите му разпити след арестуването му през януари 1990 г. по дело №1, по което е обвинен в злоупотреби и превишаване на власт. Казаното от него най-ясно показва в какво положение е поставен репресивния апарат на комунистическия режим до края на 1989 г.

В цялата структура на Държавна сигурност при Тодор Живков едно от централните управления заема специално място. И най-малките въпроси, свързани с него ще останат десетилетия наред забранена територия, заключена в абривиатура от три букви – УБО (Управление за безопасност и охрана). Територия достъпна само и единствено за първия партиен и държавен ръководител. В нея не са допуснати да се бъркат дори такива ключови фигури в ДС, ползващи се с Живковото доверие, като преданите му генерали Мирчо Спасов и Григор Шопов. През годините управлението дотолкова се разраства, че надминава всички останали управления в ДС.

„УБО беше суперуправление, с което не бихме могли дори да се сравняваме нито с положение, нито по задачи, а също по-малко по щат“, е категоричен в паралела с Шесто управление на ДС неговият началник ген. Антон Мусаков. Самият Живков ще възкликне в един от отговорите на прокурорските въпроси с признанието си: „УБО беше цяла империя, държава в държавата.“

Написано от Христо Христов
Петък, 23 Ноември 2018 13:21

Властта, съсредоточена в него, може да бъде обяснена от двете основни задачи, които управлението изпълнява. Първата е охраната на самия Живков и на целия висш партиен и държавен ешалон. И втората – пълно осигуряване и обслужване на нуждите на комунистическия елит, като се започне от специалната храна и жилищата и се мине през обзавеждането, поддръжката, помощния персонал, изплащането на безотчетни средства, до ползването на ловни резервати и резиденции за почивки.

Живков – главен разпоредител на суперуправлението на ДС

Не е случайно, че Тодор Живков сам избира да е главен разпоредител с централното охранително управление, отговарящо за персоналната сигурност на висшия партиен елит, както и да е основен разпределител на богатата на върха на комунистическата номенклатурна пирамида. От една страна той превръща УБО в собствена преторианска гвардия (преторианска гвардия е личната гвардия на римските императори. Войсковата част е подбрана от съществуващите през републиканското време отряди лични телохранители при щаба на всеки военачалник. В преносен смисъл думата преторианец се използва за фанатично предан последовател).

Тя е допълнителен гарант за личната му сигурност и власт, а заедно с това и източник на важна информация за ставащото във висшия партиен апарат, и средство за контрола му. От друга страна сам ръководи системата за битови и финансови привилегии на новата каста, като чрез този своеобразен механизъм купува лоялност или отнема специалните атрибути за правоимащи на онези ръководни партийни кадри, които се отклоняват от неговата линия, провинили са се в нещо или просто са загубили доверието му.

Кръгът на кастата, чийто нужди УБО задоволява, е очертан от самия Живков в редица секретни решения на Политбюро, в които членовете на кастата са определени като „правоимащи“. Всичко, свързано с нея е засекретено и скрито от погледа, както на обикновените българи, така и редовите партийни членове. Основната причина именно УБО да бъде натоварено с обслужването ѝ е, защото идеята и практиката с правоимащите по никакъв начин не кореспондира с комунистическия идеал, нито с обещаната илюзия за равенство, с която комунистическата партия идва на власт.

Написано от Христо Христов
Петък, 23 Ноември 2018 13:21

Въпреки, че УБО съществува и преди Живков негова е главната заслуга за превръщането на управлението в една от най-мощните структури в Държавна сигурност. Изглежда Живков е смятал, че е от първостепенно значение да държи ключовете за охраната и привилегиите в собствените си ръце, защото въпреки неприсъщата за един държавен ръководител функции той напълно съзнателно приема не само да има личен контрол върху УБО, но и играе ролята на негов кадровик и пряк ръководител.

Безотчетността на УБО

„УБО беше от специалните ведомства, които бяха подчинени лично и непосредствено на Тодор Живков. Като председател на Министерския съвет УБО не ми е било подчинено в никаква степен”, признава Гриша Филипов, министър-председател в периода 1981-1986 г. и член на Политбюро от 1972 г. .

Бившият премиер Георги Атанасов в периода 1986-1990 г. потвърждава това положение: „Докато съм бил министър-председател освен, че не съм се занимавал с въпросите на УБО, практически на мое подчинение не са били нито министъра на вътрешните работи, нито на външните, нито министъра на народната отбрана. Тези три министерства се ръководеха с личното и непосредствено участие на Тодор Живков.”

Последният началник на УБО ген. Георги Милушев е достатъчно точен и лаконичен: „На практика не аз, а Тодор Живков бе истинския кадровик на УБО и неговият пряк ръководител.“

СЛЕДВА: Как БКП изгради своята охрана.

Написано от Христо Христов
Петък, 23 Ноември 2018 13:21
